

Dosarul nr. 3r-282/23
2-23149395-01-3r-26102023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău – V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

DECIZIE

03 noiembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Viorica Puica
Ghenadie Eremciuc
Oxana Parfeni

examinând recursul depus de viceprimarul Ilie Ceban în numele Primăriei municipiului Chișinău,

în cauza în contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de Primăria municipiului Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Liberal Democrat din Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Primăria municipiului Chișinău,

constată:

La 20 octombrie 2023, viceprimarul Ilie Ceban a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, acțiune în contencios administrativ în numele Primăriei municipiului Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Liberal Democrat din Moldova, solicitând constatarea nulității hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023 „Cu privire la sesizarea nr. CEC-7/5708 din 24 iulie 2023”.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 10 august 2023, Comisia Electorală Centrală a publica pe pagina sa web oficială hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023, prin care:

1. S-a luat act de sesizarea nr. CEC-7/5708 din 24 iulie 2023 depusă de Partidul Liberal Democrat din Moldova.

2. S-a constatat că materialul publicitar „1000+ Proiecte importante pentru Chișinău” conține elemente de agitație electorală.

3. S-a interzis difuzarea și distribuirea materialului publicitar „1000+ Proiecte importante pentru Chișinău”.

4. S-a obligat Primăria municipiului Chișinău, distribuitorii și difuzorii implicați în procesul de difuzare a materialului publicitar „1000+ Proiecte importante pentru Chișinău” să asigure eliminarea acestuia din spațiul public în termen rezonabil, dar nu mai târziu de 3 zile din data adoptării prezentei hotărâri.

5. S-a remis prezenta hotărâre Cancelariei de Stat pentru a fi comunicată autorităților publice locale și centrale, dar și pentru intensificarea eforturilor în vederea creării Consiliului privind mesajele de interes public.

6. S-a remis prezenta hotărâre Curții de Conturi, Ministerului Finanțelor și Ministerului Afacerilor Interne pentru informare și, după caz, pentru adoptarea măsurilor de rigoare.

Reclamanta a menționat că, în data de 11 august 2023, a depus acțiune în contencios administrativ prin care a solicitat anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023.

Prin încheierea din 18 august 2023 a Curții de Apel Chișinău (dosarul nr. 2-23117063-02-3-11082023-1, număr de referință 3-131/23) s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Primăria municipiului Chișinău cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023, în temeiul art. 207 alin. (1)-(2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art. 17.

Prin decizia din 20 septembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 2-23117063-01-3r-22082023, număr de referință 3r-230/22) s-a respins recursul declarat de Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut încheierea din 18 august 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Reclamanta a considerat că, acțiunea sa depusă la 11 august 2023 cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023 în mod eronat a fost declarată inadmisibilă, din motiv că nu poate revendica un drept vătămat în sensul Codului administrativ, or, Primăria municipiului Chișinău este destinatarul acestui act administrativ individual, hotărârea fiind adresată direct Primăriei municipiului Chișinău și care-i impune anumite obligații.

Astfel, având în vedere că, la momentul de față, pe rolul instanțelor de judecată nu există litigiul între Primăria municipiului Chișinău și Comisia Electorală Centrală referitor la controlul legalității hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023, precum și că nu există o hotărâre judecătorească prin care ar fi fost examinat fondul unei solicitări de constatare a nulității hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023, reclamanta a considerat că este în drept să înainteze o asemenea acțiune în contencios administrativ.

În opinia reclamantei, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023 „Cu privire la sesizarea nr. CEC-7/5708 din 24 iulie 2023” este nulă, în temeiul art. 141 din Codul administrativ, care stipulează că un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

Mai mult ca atât, la punctul 19 alineatul 2 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală a indicat că „În context, este de notat faptul că unul dintre autorii sesizărilor este Președintele Partidului Politic „Mișcarea Alternativă Națională”, care a recunoscut competența Comisiei de a examina conținutul materialelor informative difuzate în afara perioadei electorale și a utilizat pârgiile legale de contracarare a încălcărilor semnalate”.

Astfel, reclamanta a considerat că, Comisia Electorală Centrală și-a arogat competența de verificarea activității Administrației Publice Locale în afara

perioadei electorale, bazându-se pe opinia unui partid politic exprimată într-o speță cu alți subiecți și în alte circumstanțe.

De asemenea, la punctul 26 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală și-a arogat dreptul de a decide oportunitatea întreprinderii unor sau altor acțiuni de către Administrația Publică Locală, ceea ce este vădit contrar Constituției Republicii Moldova și practicii Curții Constituționale. Or, art. 109 alin. (1)-(2) din Constituția Republicii Moldova indică expres că, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit. Autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

Articolul 1 din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006 definește următoarele noțiuni:

„autonomie locală” – dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice;

„autonomia decizională” – dreptul autorităților publice locale de a adopta liber decizii, în condițiile legii, fără intervenții din partea altor autorități publice, în scopul realizării intereselor sale;

„autonomie organizațională” – dreptul autorităților publice locale de a aproba, în condițiile legii, statutul, structurile administrative interne, modalitățile de funcționare a acestora, statele și organigrama lor, precum și de a institui persoane juridice de drept public de interes local;

„autonomie financiară și bugetară” – dreptul autorităților publice locale de a dispune de resurse financiare proprii suficiente și de a le utiliza liber, în condițiile legii, prin adoptarea propriilor bugete locale;

„competență” – ansamblul de drepturi și obligații ale autorităților publice locale în domeniile de activitate care le sunt stabilite.

Conform art. 3 lit. a) din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006, descentralizarea administrativă are la bază *inter alia* principiul autonomiei locale, care presupune garantarea dreptului și capacității electivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, conform legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice.

Raportând principiul autonomiei locale și cel al descentralizării administrative la prezenta speță, reclamanta a considerat că, aceasta ar însemna dreptul administrației publice locale de a decide asupra modalității de organizare a întrebărilor locale, fără implicarea din partea administrației publice centrale, cu condiția respectării prevederilor legale. Or, conform art. 16 alin. (1) din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Astfel, reclamanta a invocat că dispune de dreptul discreționar de a alege dintre mai multe soluții posibile și existente, iar critica Comisiei Electorale Centrale privind modalitatea aleasă de Administrația Publică Locală de informarea

locuitorilor reprezintă ingerința în dreptul discreționar al autorității publice locale. Or, pe lângă puncte din Planul de acțiuni anticorupție al Primăriei municipiului Chișinău pentru anii 2022-2025, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 4/1 din 17 mai 2022, la care se referă Comisia Electorală Centrală, punctul 5 al acestei decizii acordă dreptul Primăriei de a alege liber modalitatea de informare accesibilă pentru locuitorii municipiului Chișinău.

Primăria municipiului Chișinău a considerat că, la punctul 24 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală a analizat superficial și unilateral informația, manipulând cu datele și substituind faptele cu aprecieri subiective. Or, executarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 4/1 din 17 mai 2022 a început în anul 2022, dar nu în luna iunie.

La fel, în anul 2022 a fost inițiată și elaborarea paginilor web menite să îmbunătățească transparența decizională și să ofere instrumente de diminuare a riscurilor corupționale în procesul decizional și/sau a serviciilor oferite de Primăria municipiului Chișinău. Iar, distribuirea informației în formă de pliante a avut ca scop atât informarea locuitorilor care nu utilizează internetul, cât și promovarea paginilor web ale Primăriei, precum prevede Planul de acțiuni anticorupție al Primăriei municipiului Chișinău pentru anii 2022-2025, la care face referire Comisia Electorală Centrală.

În pliantul cu titlu generic „1000+ Proiecte importante pentru Chișinău”, examinat de Comisia Electorală Centrală, este referință la paginile web din care locuitorii pot afla despre programele municipale de asistență socială, din domeniul sănătății, educației, programe pentru tineri, dar și costuri, cheltuieli pentru fiecare din aceste proiecte.

Totodată, pliantul examinat este menit să informeze locuitorii municipiului Chișinău despre cum sunt cheltuiți banii publici, ceea ce se înscrie în promovarea transparenței decizionale ale autorităților locale și constituie unul din aspectele de prevenire a corupției în organele de stat. Or, în contextul politicii declarate a guvernării de aderare la Uniunea Europeană, un capitol separat important în negocieri reprezintă lupta cu corupția și asigurarea transparenței decizionale. Paginile web ale Primăriei municipiului Chișinău la moment reprezintă unica resursă online unde fiecare cetățean poate vedea clar și detaliat cum se cheltuie banii publici. Aceste deziderate demonstrează netemeinica concluziei Comisiei Electorale Centrale expuse în alineatul 2 punctul 23 din hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023.

De asemenea, reclamanta a opinat că, în punctul 23 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală neîntemeiat a insinuat o oarecare acțiune coordonată a persoanelor care au răspuns solicitărilor Comisiei Electorale Centrale de informare, că Primăria municipiului Chișinău apreciază propria corectitudine ca fiind una absolută menită să informeze publicul asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes public care vizează locuitorii municipiului Chișinău, că Primăria municipiului Chișinău nu ar avea menirea să informeze publicul despre problemele ce vizează locuitorii municipiului Chișinău, or, toate aceste insinuări sunt lipsite de logică juridică și bază factologică.

Insinuările și presupunerile din hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023, considerate de către Comisia Electorală Centrală ca fiind adevăruri care nu trebuie probate și demonstrate, de fapt contravin atât legislației în vigoare ce

reglementează atribuțiile și responsabilitățile autorităților publice locale, cât și jurisprudenței constituționale ale Republicii Moldova.

Reclamanta a indicat că, nu există criterii legale sau practici uniforme internaționale care ar prevedea ce trebuie să conțină un material informativ pentru a fi considerat că îmbunătățește transparența decizională la nivel local, iar Comisia Electorală Centrală nu este autoritate specializată în acest domeniu pentru a pune la baza unei constatări a încălcărilor prevederilor legale propria apreciere subiectivă.

În opinia Primăriei municipiului Chișinău, aprecierile contradictorii ale Comisiei Electorale Centrale se confirmă și prin constatarea din punctul 25 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, unde, contrar punctului 23, Comisia a invocat necesitatea sau oportunitatea informării generale și țintite a publicului asupra activității autorităților publice.

Astfel, scopul campaniei informative cu titlu generic ”1000+ Proiecte pentru Chișinău” este de a informa locuitorii despre utilizarea banilor publici de a promova administrarea transparentă a banilor publici, ceea ce respectă întocmai prevederi legale din acest domeniu, în concret prevederile art. 12 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, care stipulează că bugetele se administrează în mod transparent.

Deopotrivă, reclamanta a notat că, la punctul 25 alineatul 2 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală a menționat că difuzarea publicității trebuie să fie efectuată într-o manieră „obiectivă (fără atribuirea unor calificative neprobate) și proporțional”. Însă, nici petiționarul în procedura administrativă, nici Comisia Electorală Centrală nu au demonstrat că informația difuzată conține calificative neprobate sau disproporționale. Or, însăși legea la care se face referință în acel alineat, art. 7 alin. (2) din Legea cu privire la publicitate nr. 62/2022 prevede expres că, publicitatea trebuie să conțină informații ce corespund realității. Însă, această prevedere nu aduce atingere practicilor publicitare curente și legitime, ce constau în formularea unor afirmații exagerate sau care nu trebuie înțelese în sens literal.

Mai mult ca atât, Comisia Electorală Centrală, ignorând prevederile legale în vigoare, în alineatul 2 din punctul 25 al hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023 a indicat că informarea „disproporționată”, „neprobată” de către Primăria municipiului Chișinău a chișinăuienilor despre proiectele implementare și în derulare reprezintă o utilizare a resursei administrative.

Însă, Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006, Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006, Legea privind statutul municipiului Chișinău nr. 136/2016 stipulează că autoritățile publice locale, în activitatea lor, gestionează proprietatea publică a autorității publice locale din domeniu privat și public, iar APL-urile nu pot exista fără ca să folosească resursele publice.

Astfel, reclamanta a invocat că, Codul electoral nr. 325/2022 reglementează expres interdicțiile de folosire a resursei administrative, dar și condițiile în care o activitate sau alta poate fi catalogată ca atare, și anume:

- art. 16 alin. (3) din Codul electoral – candidații în alegeri, după caz, participanții la referendum care, în virtutea funcției pe care o dețin, sunt obligați să respecte regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, precum și alte restricții și limitări prevăzute de normele juridice speciale, inclusiv în scopul

prevenirii utilizării ilicite a resurselor administrative în perioada electorală, își suspendă activitatea în funcția respectivă din momentul începerii campaniei electorale.

- art. 54 alin. (6) lit. e) din Codul electoral – se interzice concurenților electorali, participanților la referendum și grupurilor de inițiativă să utilizeze resurse administrative, cu excepția cazului prevăzut la art. 70 alin. (6).

- art. 70 alin. (6) din Codul electoral – se interzice candidaților să utilizeze resursele administrative, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public național, utilizarea echipamentelor, a mijloacelor și a bunurilor publice în perioada electorală. Autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.

Reclamanta a menționat că prin prisma art. 1 din Codul electoral, candidatul este persoană care este desemnată pentru ocuparea unei funcții publice electivă din partea partidelor politice sau a blocurilor electorale, înregistrată în modul corespunzător; concurentul electoral este partid politic, bloc electoral și persoana care candidează pentru funcția de primar sau de consilier în consiliul local sunt înregistrate de consiliile electorale de circumscripție respective.

Astfel, în lumina prevederilor Codului electoral, dar și a actelor care reglementează statutul juridic al autorităților publice locale, reclamanta a considera că Primăria municipiului Chișinău și Primarul General al municipiului Chișinău nu sunt și nu pot fi nici candidați, nici concurenți electorali, nu pot înainta un candidat pentru orice tip de alegeri.

Prin urmare, Primăria municipiului Chișinău revendică dreptul său la autonomia locală, în special la dreptul său discreționar de a decide metode de informare activă a locuitorilor despre utilizarea banilor publici, iar Comisia Electorală Centrală, prin hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023, a impus poziția sa, în lipsa competenței legale, prin ce a admis ingerința în drepturile și activitatea Administrației Publice Locale.

Reclamanta a invocat că, în sensul art. 141 din Codul administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. Un act administrativ individual este, de asemenea, nul:

a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componentă de contravenție sau de faptă penală;

b) dacă din motive reale nimeni nu-l poate executa.

Astfel, în opinia reclamantei, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023 conține un viciu deosebit de grav, și anume ingerința din partea Comisiei Electorale Centrale în autonomia locală a municipiului Chișinău în afara perioadei electorale, dar și faptul că această hotărâre nu poate fi executată.

Primăria municipiului Chișinău a învederat că, în speță, dreptul său vătămat este de a decide asupra treburilor interne în baza principiului autonomiei locale, fără ingerința din partea autorităților de nivel central. La caz, însă, Comisia Electorală Centrală nu dispune de astfel de drept. Respectiv, aceasta a admis o ingerință în autonomia locală în afara perioadei electorale, deși, orice ingerință din partea autorităților trebuie examinată sub aspectul triplului test pe care îl face de

obicei Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Dacă ingerința este prevăzută de lege, urmărește un scop legitim și dacă măsura aplicată este proporțională cu scopul urmărit. Legislația în vigoare nu conține prevederi ce ar permite Comisiei Electorale Centrale să îngreădească dreptul discreționar a unei autorități locale în modul de informare a cetățenilor în afara perioadei electorale.

Prin încheierea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a strămutat cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea după competență (f.d. 36-38).

Prin încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Primăria municipiului Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Liberal Democrat din Moldova, cu privire la constatarea nulității hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023 „Cu privire la sesizarea nr. CEC-7/5708 din 24 iulie 2023”, în temeiul art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că reclamanta nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 (f.d. 65-75).

La 26 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, viceprimarul Ilie Ceban a depus în numele Primăriei municipiului Chișinău recurs împotriva încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cauzei în fond (f.d. 77, 78-84 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat temeuri de fapt și de drept similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată, suplimentar invocând că declararea prezentei acțiuni ca fiind inadmisibilă, din motiv că reclamanta nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17, lezează dreptul constituțional al Primăriei municipiului Chișinău de acces liber la justiție, or, Primăria municipiului Chișinău este destinatarul actului administrativ individual, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1162 din 09 august 2023, care îi impune anumite obligații.

Prin referința depusă electronic la 28 august 2023, intimata Comisia Electorală Centrală a considerat că recursul Primăriei municipiului Chișinău împotriva încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este inadmisibil (f.d. 91, 92-93 recto-verso).

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În corespundere cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 23 octombrie 2023. Conform extrasului din poșta electronică, încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată participanților la proces în mod electronic la 24 octombrie 2023 (f.d. 76).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 26 octombrie 2023 (f.d. 77).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În sensul art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

În speță, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs în lipsa participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l admite, cu anularea încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă Primăria municipiului Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Liberal Democrat din Moldova, cu privire la constatarea nulității hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023 „Cu privire la sesizarea nr. CEC-7/5708 din 24 iulie 2023”.

Prin încheierea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a strămutat cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea după competență (f.d. 36-38).

Curtea de Apel Chișinău a apreciat că este competentă de a examina cauza, iar prin încheierea din 23 octombrie 2023 a declarat acțiunea inadmisibilă, din motiv că reclamanta Primăria municipiului Chișinău nu cade sub incidența art. 94 alin. (1) din Codul electoral, neavând calitate de subiect al contestației în materie electorală și nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 (f.d. 65-75).

Conform articolului 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform articolului 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de

autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 3 din Codul administrativ stipulează că, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

Prin hotărârea nr. 1162 din 09 august 2023, Comisia Electorală Centrală a analizat și a dat apreciere acțiunilor Primăriei municipiului Chișinău de distribuire a materialului publicitar „1000+ Proiecte importante pentru Chișinău”, constatând că acest material publicitar conține elemente de agitație electorală.

Primăria municipiului Chișinău a revendicat, prin prezenta acțiune în contencios administrativ, încălcarea de către Comisia Electorală Centrală a dreptului său de a decide asupra treburilor interne ale municipiului în baza principiului autonomiei locale, fără ingerința din partea autorităților de nivel central.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că sintagmele „ingerință în dreptul discreționar al Primăriei municipiului Chișinău de a alege modalitatea de informare a locuitorilor” și „limitează dreptul administrației publice locale la autonomie”, formulată în cererea de chemare în judecată, denotă revendicarea de către Primăria municipiului Chișinău a unui drept subiectiv concret presupus ca fiind vătămat, în sensul prevăzut la art. 17, 38 și 189 din Codul administrativ.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău pripit a ajuns la concluzia că Primăria municipiului Chișinău nu revendică încălcarea, prin emiterea de către Comisia Electorală Centrală a hotărârii nr. 1162 din 09 august 2023, a unui drept în sensul art. 17, iar drept consecință neîntemeiat a declarat acțiunea acesteia inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 91 alin. (5) din Codul electoral, acțiunile în contencios administrativ privind legalitatea deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (5¹), a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale și a deciziilor Consiliului Audiovizualului care au tangență cu reflectarea alegerilor, precum și cele privind acțiunile/inacțiunile acestora se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău.

Conform art. 94 alin. (1) din Codul electoral, în calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art. 27 lit. g).

Analizând în cumul prevederile art. 91 alin. (5) și 94 alin. (1) din Codul electoral, Primăria municipiului Chișinău nu este subiect al contestației în sensul

Codului electoral.

Totodată în temeiul art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, judecătoriiile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3).

În prezenta speță, având în vedere subiectul litigiului, Primăria municipiului Chișinău, care nu este subiect al contestației în contencios electoral potrivit art. 94 alin. (1) din Codul electoral, și reținând că obiectul litigiului este unul administrativ în sens larg, se configurează concluzia că soluționarea litigiului dedus judecătii ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și nu de competența Curții de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Primăria municipiului Chișinău și a anula încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare conform competenței la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în același complet.

În conformitate cu articolelor 191, 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. c), (2) și (3) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de viceprimarul Ilie Ceban în numele Primăriei municipiului Chișinău.

Se anulează încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza în cauza în contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de Primăria municipiului Chișinău împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu privire la contestarea actului administrativ spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, conform competenței, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Viorica Puica

judecătorii

Ghenadie Eremciuc

Oxana Parfeni